

УДК 332.14:005.21

DOI: 10.33990/2070-4038.27.2021.239190

Войтик Олександра Євгенівна

*кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри
регіонального управління та місцевого самоврядування Львівського
регіонального інституту державного управління Національної академії
державного управління при Президентові України*

ORCID: 0000-0002-2070-4932

e-mail: Voyityk@ukr.net

Мазій Наталія Григорівна

*доцент кафедри підприємництва та маркетингу
Української академії друкарства*

ORCID: 0000-0002-5425-4802

e-mail: maziynatali@ukr.net

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ
РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

Розглянуто проблеми стратегічного планування регіонального розвитку. З'ясовано складові системи планування регіонального розвитку. Зроблено акцент на проблемах стратегічного планування регіонального розвитку в Україні. Обґрунтовано чинники, які зумовлюють необхідність покращення стратегічного планування регіонального розвитку в Україні. Представлено перспективи розвитку стратегічного планування регіонального розвитку в Україні.

Ключові слова: стратегічне планування; регіональний розвиток; держава; державне управління.

Постановка проблеми. У напрямі збалансованого регіонального розвитку держава має можливість послуговуватися таким прямим важелем впливу на зазначений процес, як стратегічне планування. На сучасному етапі реформування системи державного управління регіональним розвитком особливо зростає його роль та значення, адже стратегічне планування дає можливість спрогнозувати подальший розвиток територій та намітити подальші шляхи його покращення. Своєю чергою, загальна мета стратегічного планування полягає у переході до індикативного прогнозування, інформаційного забезпечення прийняття об'єктивних управлінських рішень на регіональному, місцевому та загальнодержавному рівнях, зокрема щодо нарощення і ефективної реалізації ресурсного потенціалу регіону, подолання депресивності територій, реалізації структурних перетворень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, пов'язані із регіональним розвитком, висвітлюються у працях таких науковців, як: Е. Алаєв, Г. Балабанов, П. Бубенко, З. Варналій, С. Галуза, З. Герасимчук, А. Голіков, Г. Губерна, М. Долішній, Л. Зайцева, Ю. Іпатов, Б. Кліяненко,

В. Кравців, О. Крайник, Н. Кузнецов, Л. Кузьменко, А. Мазур, Т. Максимова, А. Маршалова, С. Мельник, І. Михасюк, Н. Мікула, Ю. Наврузов, О. Новоселов, В. Симоненко, Д. Стеченко, Г. Столбов, Л. Тарангул, С. Тяглов, В. Ходачек, Л. Червова, М. Чумаченко, Б. Штульберг, М. Янків та інші.

Зважаючи на вагомий доробок вчених у сфері регіоналістики, все ж доцільно акцентувати увагу на недостатньо повному та детальному дослідженні проблематики стратегічного планування регіонального розвитку.

Виокремлення невіршених раніше частин загальної проблеми. Необхідність оцінки стратегічного планування регіонального розвитку та обґрунтування пропозицій щодо подальшого розвитку зумовили вибір теми статті.

Головною метою статті стало представлення результатів проведеного дослідження щодо аналізу проблеми та обґрунтування перспектив стратегічного планування регіонального розвитку.

Виклад основного матеріалу. Розвинуті європейські країни уже тривалий період часу практикують здійснювати стратегічне планування регіонального розвитку, і воно позитивно себе зарекомендувало та показало високі результати впровадження на тривалу перспективу. Завдяки стратегічному плануванню, на рівні окремих регіональних економік вдалося досягти високих показників їх функціонування – вирівнювання значних диспропорції соціально-економічного розвитку і позитивного вирішення внутрішніх проблем регіонів [1].

Особливо доцільно наголосити на необхідності стратегічного планування у контексті послаблення регулюючого впливу інституцій на регіональний розвиток всередині країн. Цей процес є важливим і стосовно інноваційного розвитку територій, адже впровадження у виробництво науково-технічних розробок, винаходів, патентів та інших інноваційних продуктів повинно здійснюватися із урахуванням середньо- та довгострокових планів та прогнозів, що можливо реалізувати лише завдяки стратегічному плануванню.

Державне управління регіональним розвитком в Україні має враховувати базові тенденції реформування процесів у країнах Європейського Союзу. Як і в європейських країнах, так і в Україні існують нормативні документи, на основі яких повинно здійснюватися стратегічне планування, тобто є всі підстави розглядати функціонування системи планування регіонального розвитку, до основних складових якої доцільно зарахувати:

- стратегічні плани соціально-економічного розвитку;
- просторові плани територіального розвитку (схеми планування території регіону, генеральні плани та містобудівна документація населених пунктів);
- середньострокові плани соціально-економічного розвитку регіону та цільові програми розвитку окремих сфер діяльності;

– короткострокові програми соціально-економічного розвитку [2].

Стратегічні, середньострокові та короткострокові програмні документи соціально-економічного розвитку регіону пов'язані зі створенням сприятливого для розвитку регіональної економіки та життя населення середовища, із забезпеченням основних потреб підприємницького сектору та населення міста у різноманітних послугах, формуванням конкурентних переваг території для виходу на зовнішні ринки, стимулюванням підприємницької діяльності, активним залученням інвестицій, розвитком окремих секторів господарства тощо [3, 4]. Просторові плани різного рівня стосуються розвитку території як об'єкта реалізації містобудівної політики місцевої влади, вони пов'язані з конкретним простором. Тобто можна стверджувати про два види програмних документів. Обидва їх види тісно пов'язані між собою, сприяють вирішенню питань підвищення ефективності функціонування території, але відрізняються один від одного.

Існуюча в Україні система стратегічного планування регіонального розвитку демонструє, що всі основні складники системи планування в регіонах на сьогодні запроваджені, однак можна спостерігати відсутність зв'язку між довгостроковими, середньостроковими та короткостроковими комплексними і цільовими програмами та планами, між програмами різного рівня і різного виду. Це вказує на загальну системну проблему існуючої системи планування розвитку регіонів – відсутність цілісного і взаємоузгодженого підходу до розробки планів та програм, чіткої ієрархії планових документів.

Загалом, доцільно зазначити, що у сфері стратегічного планування регіонального розвитку в Україні на сучасному етапі існує немало проблем, які зумовлені відсутністю цілісної системи стратегічного планування регіонального розвитку в державі. Зокрема, до них належать такі:

– неузгодженість між різними стратегічними та плановими документами;

– відсутність чіткого зв'язку між плановими документами і бюджетом;

– відсутність єдиного підходу до планування, невизначеність статусу деяких стратегічних документів, політичних і юридичних наслідків їх невиконання;

– неефективна система оцінювання державної політики;

– відсутність відповідальності за прийняття неефективних управлінських рішень [5].

Загалом, у сфері стратегічного планування регіональним розвитком можна виділити чинники, які зумовлюють необхідність його покращення (табл. 1).

Таблиця 1

**Чинники, які зумовлюють необхідність покращення
стратегічного планування регіонального розвитку в Україні**

Чинники	Їх характеристика
Інституційні	Потреба покращення координації та узгодження дій органів місцевої та центральної влади, а також місцевої влади та органів місцевого самоврядування у напрямі покращення виконання ними своїх функцій та повноважень для ефективного управління регіональним розвитком
	Необхідність впровадження інструментів та механізмів, які позитивно зарекомендували себе у світовій практиці, для того, щоб досягти невинного та прогресивного регіонального розвитку на основі раціонального та оптимального використання наявних на місцевому рівні ресурсів
	Необхідність урахування мінливості соціально-економічної ситуації, що змінює ситуацію на регіональних ринках та обумовлює необхідність моделювання соціально-економічного розвитку на регіональному рівні на середньо- та довгостроковий період
Соціально-економічні	Потреба покращення використання потенціалу кожного регіону у напрямі ефективного його розвитку та зменшення залежності від фінансування з Державного бюджету
	Потреба покращення міжрегіональної співпраці, здатної спільно вирішувати проблеми регіонів
	Актуалізація питань застосування інноваційних підходів у господарському процесі на регіональному рівні для того, щоб модернізувати технологічні процеси у виробничому процесі та використовувати сучасні досягнення науки

Розглянуті у табл. 1 чинники потребують зміни підходів до стратегічного планування регіонального розвитку в Україні. Так, у стратегічних документах мають бути не тільки відображені проблеми нерівномірності соціально-економічного розвитку регіонів, констатовано існування депресивних та слаборозвинених територій, але й конкретизовано механізми та інструменти, визначено пріоритети та шляхи подолання економічної відсталості та депресивності територій.

Таким чином, в Україні назріла потреба удосконалення стратегічного планування регіонального розвитку. Цього можна досягти шляхом розробки фундаментальних концептуальних підходів до покращення стратегічного планування регіонального розвитку із урахуванням положень прийнятої Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, в яких мають бути чітко відображені зв'язок галузевих програм із стратегіями розвитку регіонів, конкретизовані механізми та інструменти регіонального розвитку та особливості державного управління цим процесом. Ці підходи повинні стати основним засобом реалізації державної регіональної політики, основаної на новітніх управлінських підходах, застосовуваних у сфері регіонального розвитку, та враховувати основні напрями соціально-економічного поступу країни відповідно до євроінтеграційних прагнень України.

Отже, розробка та впровадження в життя нових підходів до покращення стратегічного планування регіонального розвитку є складним

процесом, який вимагає врахування багатьох моментів. Як вже було згадано, на сьогодні в державі існує немало причин стримування розвитку регіонів та чинників, які вимагають розробку стратегічних напрямів покращення цього процесу на сучасному етапі розвитку українського суспільства. З огляду на це, об'єктивними передумовами покращення стратегічного планування регіонального розвитку є:

- зростання ролі регіональної політики у державній політиці регіонального розвитку України;

- поступовий перехід від короткострокового до середньо- і довгострокового планування регіонального розвитку (насамперед формування місцевих бюджетів на основі запровадження програмно-цільового методу бюджетування та середньострокового бюджетного планування);

- посилення процесів децентралізації ресурсів на потреби регіонального та місцевого розвитку [6].

Враховуючи передумови, які визначають об'єктивну необхідність покращення стратегічного планування регіонального розвитку, можна стверджувати, що воно, насамперед, повинно бути спрямоване на удосконалення державного управління регіональним розвитком у напрямі забезпечення ефективного розвитку територій.

Безпосередньо сам процес удосконалення стратегічного планування регіонального розвитку повинен сприяти реалізації таких цілей:

- забезпечення сталого, прогресивного та невпинного розвитку регіонів країни;

- створення умов для результативного використання внутрішнього потенціалу регіонів;

- забезпечення добробуту населення та життєвого рівня громадян, достатнього для задоволення їх матеріальних та духовних потреб;

- подолання соціальних проблем у регіонах шляхом створення нових робочих місць та подолання бідності населення регіонів країни;

- покращення економічної ситуації в регіонах та зростання регіональних економічних комплексів;

- створення сприятливих умов для впровадження структурно-інноваційних зрушень;

- удосконалення державного управління регіональним розвитком;

- узгодження галузевих та секторальних програм розвитку регіонів із Державною стратегією регіонального розвитку;

- забезпечення економічної інтеграції міст, сільських територій та територій зі спеціальним статусом (гірських тощо);

- формування сприятливих умов для зростання масштабів та інтенсивності міжрегіональної економічної співпраці;

- зростання конкурентоспроможності регіональних економік як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках;

- формування в регіонах України засад “зеленої економіки”, втілення стандартів сталого (екологічно зорієнтованого) регіонального розвитку.

Аналізуючи необхідність покращення стратегічного планування регіонального розвитку, треба зауважити, що процедура його удосконалення повинна враховувати основні ознаки, які притаманні цьому процесу і які подані у табл. 2 [7].

Таблиця 2

Ознаки, якими характеризується стратегічне планування регіонального розвитку

Ознаки	Їх характеристика
Орієнтація на потреби населення	Ефективна стратегія вимагає підходу, що ставить людей у центр уваги і забезпечує довготермінове покращення становища найбільш уразливих і маргінальних груп населення
Консенсус щодо довготермінової мети розвитку регіону	Для успіху стратегічного планування необхідна згода усіх зацікавлених сторін щодо довготермінової мети та термінів виконання поставлених завдань. Усі інституції повинні поділяти загальне бачення та взяти на себе зобов'язання щодо його втілення
Всебічність та цілісність	Стратегії розвитку територій мають бути так розроблені, щоб поєднувати економічні, соціальні та екологічні завдання
Спрямованість на бюджетні пріоритети	Регіональні стратегії мають бути інтегровані до бюджетного процесу, що забезпечить відповідність запланованих заходів, спрямованих на досягнення цілей, наявним фінансовим ресурсам територій
Комплексний аналіз стану регіонального розвитку	Пріоритети регіонального розвитку повинні визначатися на основі всебічного аналізу існуючої ситуації, прогнозованих тенденцій і ризиків, а також вивченні взаємозалежності між місцевими, національними та глобальними проблемами
Обов'язковість моніторингу та оцінювання регіонального розвитку	Невід'ємною частиною стратегій регіонального розвитку мають бути моніторинг та оцінювання, які базуються на чітких показниках, що дає змогу відслідковувати соціально-економічні процеси в регіонах та своєчасно виявляти потребу в коригуванні плану дій щодо реалізації регіональних стратегій
Наявність лідерства на місцевому рівні	Для життєздатності стратегій регіонального розвитку вкрай важливо, щоб територіальні громади самі ініціювали їх розробку і впровадження
Висока готовність органів влади дотримуватися зобов'язань	Такі довготермінові зобов'язання є неодмінною умовою запровадження змін регіональної політики та інституційних реформ, виділення фінансових ресурсів та чіткого розподілу відповідальності за реалізацію стратегій регіонального розвитку
Розбудова існуючих механізмів і стратегій	Для забезпечення координації механізмів і процесів, виявлення та усунення потенційних суперечностей необхідне належне управління усім ходом розробки регіональних стратегій
Активна й ефективна участь громадськості у розробці регіональних стратегій	Широке залучення громадськості допомагає віднайти нові ідеї та джерела інформації. Участь центральних органів влади є обов'язковою умовою, проте процес планування має бути багатостороннім, основаним на співпраці децентралізованих органів управління, приватного сектору та громадянського суспільства. Він також вимагає створення ефективних механізмів спілкування та інформування
Зв'язок між національним і місцевим рівнями	Стратегії мають бути процесом двосторонньої постійної взаємодії між національним і місцевим рівнями. На центральному рівні мають визначатися основні стратегічні напрями. Проте детальне планування, упровадження і моніторинг здійснюються на децентралізованому рівні, на який передаються відповідні ресурси та повноваження

Враховуючи цілі та ознаки стратегічного планування регіонального розвитку, можна визначити такі його пріоритетні напрями:

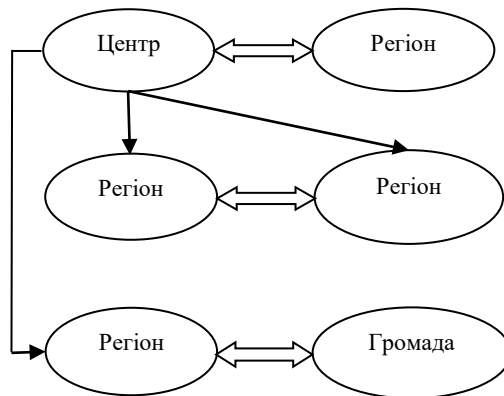
– інтелектуальне зростання територій, яке передбачає розвиток економіки, що базується на всезростаючому розвитку виробничої інфраструктури, знаннях, наукових розробках, винаходах, патентах та інноваціях, тобто переорієнтація економіки регіонів на інноваційну модель розвитку;

– стале та невпинне зростання територій у напрямі створення економіки, що базується на ефективному використанні ресурсів, зокрема ресурсів навколишнього середовища, та зростанні ефективності використання природно-ресурсного, економічного потенціалу регіону;

– всебічне зростання життєвого рівня населення шляхом розвитку соціальної інфраструктури, підвищення рівня зайнятості населення, розвитку людського потенціалу і досягнення соціального благополуччя;

– підвищення інвестиційної привабливості регіонів та активізація інноваційної активності в них, а також підвищення конкурентоспроможності регіону [8].

Ефективна реалізація цілей та пріоритетів стратегічного планування регіонального розвитку повинна бути спрямована на покращення взаємовідносин у форматі “центр – регіон”, “регіон – регіон” та “регіон – громада”. Загалом такий взаємозв’язок зображено у вигляді схеми на рис. 1.

Рис. 1. Взаємозв'язок між центром, регіонами та громадою, який повинен бути наслідком покращення стратегічного планування регіонального розвитку

Покращення стратегічного планування регіонального розвитку повинно забезпечити налагодження взаємовигідних міжрегіональних зв'язків, які повинні регулюватися та координуватися з боку держави. Окрім того, державне управління повинно спрямовуватися як на діяльність окремих регіонів, так і на налагодження співпраці між регіонами, а також на результативне співробітництво між регіональними органами влади та громадами.

Під час підготовки окремої стратегії регіонального розвитку переглядаються існуючі умови, аналізуються сили, які впливають на місцеву

економіку, розробляються конкретні заходи, яких треба вжити, та плануються зміни, які мають впливати на регіональну економіку. Процес є складним з огляду на необхідність вибору напрямів розвитку, узгодження дій та пошуку консенсусу, оскільки наявні в громаді можливості та ресурси завжди обмежені, а сама робота з цілепокладання має базуватися на виявленні та відборі проблем і формуванні планів дій, що найбільш пріоритетні та результативні.

Складність і особливості розробки стратегії розвитку окремих регіонів зумовлені також такими факторами:

- значна диференціація сфер економічної діяльності та велика територія суттєво збільшують коло питань, що потребують розгляду та узгодженого вирішення;

- часовий горизонт планування часто визначається державними документами, а не особливостями проблематики конкретного регіону;

- множинність центрів прийняття рішень і необхідність їх узгодження у контексті наявності в регіоні багатьох територіальних громад, що представлені органами місцевого самоврядування;

- потреба в запровадженні двоступеневої процедури розробки стратегії, коли на першому етапі збираються ініціативи знизу, які в подальшому узагальнюються та опрацьовуються на регіональному рівні;

- наявність випадків, коли проявляється місцевий егоїзм, тобто окрема адміністративно-територіальна одиниця намагається вирішити передусім власні проблеми, а не розглядає себе як частину регіону, що має розвиватися збалансовано;

- наявність суттєвих диспропорцій розвитку окремих територій, що ускладнює прийняття узгоджених рішень щодо пріоритетних напрямів регіонального розвитку;

- на регіональному рівні вплив політичних аспектів на прийняття стратегічних рішень є значно більшим, ніж на локальному рівні;

- існування певної невизначеності, хто саме має відповідати за реалізацію регіональної стратегії – місцеві органи державної виконавчої влади або органи місцевого самоврядування;

- невизначеність поняття “регіональне врядування”;

- відсутність єдиної сформованої методологічної бази розробки регіональних стратегій розвитку [9].

Отже, враховуючи складність та множинність елементів, які повинні охоплювати стратегії розвитку регіонів, а також обов’язковість їх відповідності нормативно-правовій базі, Державній стратегії регіонального розвитку та реаліям сьогодення, ці документи повинні містити комплекс взаємопов’язаних цілей, які дадуть змогу вирішити найактуальніші проблеми соціально-економічного розвитку в регіонах країни. Досягнення комплексу цілей сприятиме подальшому стабільному розвитку регіонів.

Для реалізації таких намірів стратегічний документ регіонального розвитку за формою повинен містити декілька взаємопов’язаних частин:

- констатуючу (позиційна частина, що містить огляд сучасних тенденцій регіонального соціально-економічного розвитку);
- змістовну (у якій здійснюється опис цілей і завдань);
- реалізаційну (що вказує механізми реалізації стратегії, фінансування досягнення цілей, моніторинг виконання стратегії, етапи виконання тощо).

Підсумовуючи запропоновані підходи до удосконалення стратегічного планування регіонального розвитку в Україні, можна зазначити, що впровадження їх дасть можливість отримати такі результати:

- забезпечення на регіональному рівні оптимальної концентрації ресурсів з метою їх спрямування на пріоритетні напрями структурної модернізації регіональної економіки;
- задоволення потреб науково-технічного оновлення виробництва;
- підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках;
- запровадження дієвих економічних стимулів для спрямування інвестиційних потоків у новітні технології;
- формування національної інноваційної інфраструктури;
- реалізація державних програм промислової політики, імпортозаміщення.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, стратегічне планування регіонального розвитку є потужним інструментом об'єднання інтересів громадськості, місцевого бізнесу та місцевої влади, що позитивно впливає на сприятливість підприємницького клімату, добробут громади, конкурентні позиції території. Це творчий процес визначення стратегічних напрямів та погодження реалістичних цілей і завдань, виконання яких допоможе досягнути кращого майбутнього.

Список використаної літератури

1. Дегтярьова І. О. Інструменти інноваційного розвитку регіону: зарубіжний та вітчизняний досвід застосування. URL : <http://academy.gov.ua/ej/ej11/txts/10diovdz.pdf> (дата звернення: 26.03.2021).
2. Інструменти економічного розвитку територій. URL : http://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Local_Economic_Development_Toolkit_UA.pdf (дата звернення: 28.03.2021).
3. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80> (дата звернення: 29.03.2021).
4. Про засади державної регіональної політики: Закон України № 156-VIII від 05.02.2015 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156-1> (дата звернення: 29.03.2021).
5. Жаворонкова Г. В. Стратегічне управління розвитком регіону. URL : <http://ecobio.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/view/2872> (дата звернення: 30.03.2021).

6. Паризький І. В. Стратегічні пріоритети державного управління інноваційно-технологічним розвитком національної економіки // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2017. № 3. URL : <http://www.du.nauka.com.ua/?op=1&z=1044> (дата звернення: 29.03.2021).

7. Ситник Н. С. Бюджетно-податкова політика України та напрями її реалізації // Вісник Хмельницького національного університету. 2016. № 2. Т. 1. (234). С. 75—80. (Серія “Економічні науки”).

8. Кириленко О. Демократизація участі громадян у регіональному управлінні // Журнал європейської економіки. 2016. № 1. Т. 15. С. 121—138.

9. Малий І. Й., Власенко М. М. Результативність управління публічним сектором в умовах нестабільності // Економіка та держава. 2017. № 12. С. 34—37.

Статтю подано: 05.04.2021

Статтю схвалено: 01.06.2021

Voityk Oleksandra Yevhenivna

Ph.D. in Public Administration, Lecturer at the Department of Management of the National academy of public administration, the President of Ukraine, the Lviv regional institute of public administration

ORCID: 0000-0002-2070-4932

e-mail: Voyityk@ukr.net

Mazii Nataliia Hryhorivna

Ph.D. in Economics, Associate Professor of Entrepreneurship and Marketing of Ukrainian Academy of Printing

ORCID: 0000-0002-5425-4802

e-mail: maziynatali@ukr.net

PROBLEMS AND PROSPECTS OF STRATEGIC PLANNING OF REGIONAL DEVELOPMENT

Problem setting. In the direction of balanced regional development, the state has the opportunity to use such a direct lever of influence on the process as strategic planning. At present stage of reforming of the system of public administration of regional development, its role and importance are especially growing, because strategic planning makes it possible to predict the further development of territories. General purpose of strategic planning is to move to indicative forecasting, information support for objective management decisions at the regional, local and national levels, including concerning increase and effective realization of resource potential of the region, overcoming of depression of territories, realization of structural transformations.

Recent research and publications analysis. Issues related to regional development are covered in works of such scholars as E. Alaev, G. Balabanov, P. Bubenko, Z. Varnalii, S. Haluza, Z. Herasymchuk, A. Holikov, H. Huberna, M. Dolishnii, L. Zaitseva, U. Ipatov, B. Kliianenko, V. Kravtsiv, O. Krainyk, N. Kuznetsov, L. Kuzmenko, A. Mazur, T. Maksymova, A. Marshalova,

S. Melnyk, I. Mykhasiuk, N. Mikula, Y. Navruzov, O. Novoselov, V. Symonenko, D. Stechenko, H. Stolbov, L. Taranhul, S. Tiahlov, V. Khodachek, L. Chervona, M. Chumachenko, B. Shtulberh, M. Yankiv and others.

Taking into account the significant achievements of the scholars in the field of regional studies, insufficiently complete and in-depth study of the issues of strategic planning of regional development is still worth emphasizing.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. The main purpose of the article was to present a wide range of results of the study on the analysis of the problem and to justify the prospects of strategic planning of regional development.

Paper main body. Public administration of regional development in Ukraine should take into account basic trends of reforming processes in the European Union. Like in European countries, in Ukraine there are normative documents, which frame the strategic planning, i.e. there is every reason to talk about the functioning of the regional development planning system. The main components of this system include: strategic plans for socio-economic development; spatial plans of territorial development (schemes of planning of the territory of the region, general plans and town-planning documentation of settlements); medium-term plans for socio-economic development of the region and targeted development programs for certain areas of activity; short-term programs of socio-economic development.

Strategic, medium-term and short-term program documents of socio-economic development of the region are related to creating a favorable environment for the development of the regional economy and citizens' life, meeting basic needs of business sector and people in various services, forming competitive advantages to enter outer markets, stimulation of entrepreneurial activity, active attraction of investments, development of various sectors of economy, etc. Spatial plans of different levels relate to the development of the territory as an object of implementation of urban policy of local authorities, they are tied to a specific space. Therefore, we can talk about two types of program documents. Both types are closely interrelated, contribute to improving the efficiency of the territory, but differ from each other.

Today, in the field of strategic planning of regional development in Ukraine there are many problems resulting from the lack of a comprehensive system of strategic planning of regional development in the country. In particular, these are the following: inconsistencies between different strategic and planning documents; lack of clear links between planning documents and the budget; lack of a unified approach to planning, uncertainty of the status of certain strategic documents, political and legal consequences of their non-implementation; inefficient system of public policy evaluation; lack of responsibility for making ineffective management decisions.

The main directions of strategic planning were identified: intellectual growth of territories, which involves economic development based on the growing development of production infrastructure, knowledge, research, inventions, patents and innovations, i.e. reorientation of regional economies to an innovative model of

development; sustainable and continuous growth of territories for creation of an economy based on the efficient use of resources, in particular, environmental resources, and increasing the efficiency of use of natural resources, economic potential of the region; comprehensive growth of living standards through the development of social infrastructure, increasing employment, human resources development and achievement of social well-being; increasing the investment attractiveness of regions and intensifying innovation activity therein, as well as increasing the competitiveness of regions.

Conclusions of the research and prospects for further studies. Strategic planning of regional development is a powerful tool to unite the interests of the public, local business and local authorities, which has a positive impact on the business climate, community welfare, and competitive position of the territory. It is a creative process of defining strategic directions and agreeing on realistic goals and objectives, implementation of which will help to achieve a better future.

Key words: strategic planning; regional development; state; public administration.

References

1. Degtyarova, I. O. (2021). *Instrumenty innovatsiyного rozvytku region: zarubiznyy ta vitchuznyanyy dosvid zastosuvannya*. URL : <http://academy.gov.ua/ej/ej11/txts/10diovdz.pdf> [in Ukrainian].
2. *Instrumenty ekonomichnogo rozvytku terytoriy*. (2021). URL : http://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Local_Economic_Development_Toolkit_UA.pdf [in Ukrainian].
3. Kontseptsiya reformuvannya mistseвого samovryaduvannya ta terytorialnoyi vlady v Ukraini. (2021). URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80> [in Ukrainian].
4. Pro zasady derzavnoyi regionalnoyi polityky. №156-VIII. (2015) [in Ukrainian].
5. Zavoronkova, G. V. (2021). *Strategichne upravlinnya rozvytkom regiony*. URL : <http://ecobio.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/view/2872> [in Ukrainian].
6. Paryzkyy, I. V. (2017). Strategichni priorytety derzavnogo upravlinnya innovatsiyno-tehnologichnym rozvytkom natsionalnoyi ekonomiky. *Derzavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*. № 3. URL : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1044> [in Ukrainian].
7. Sytnyk, N. S. (2016). Budzhetno-podatkova polityka Ukrainy ta napryamy yiyi realizatsiyi. *Visnyk Khmelnytskogo natsionalnogo universytetu*. Bulletin of the Khmelnytsky National University, № 2(234), pp. 75-80 [in Ukrainian].
8. Kyrlyenko, O. (2016). Democratization of participation of citizens in regional government. *Zhurnal yevropeiskoi ekonomiky*, Vol. 15(1), pp. 121-138 [in Ukrainian].

9. Malyy, I. J., Vlasenko, M. M. (2017). Effectiveness of public sector management in conditions of instability. *Economy and State*, Vol. 12, pp. 34-37 [in Ukrainian].

Paper submitted: 05.04.2021

Paper accepted: 01.06.2021

Цитування: Войтик О. Є., Мазій Н. Г. Проблеми та перспективи стратегічного планування регіонального розвитку // Демократичне врядування: наук. вісн. Вип. 1(27) / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2021. URL: www.dv.lvivacademy.com. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.27.2021.239190>).

Citation: Voityk, O. Ye., Mazii, N. H. (2021). Problemy ta perspektyvy stratehichnoho planuvannia rehionalnoho rozvytku. *Democratic governance*, Issue 1(27). URL: www.dv.lvivacademy.com. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.27.2021.239190>).